

Årsberättelse 2025 SLU Nationellt centrum för djurvälfärd, SCAW

SCAW:s historia

Regeringen föreslog i budgetpropositionen inför 2008 att landets kompetens inom djurskyddsområdet bör samlas och att aktiviteter inom djurskyddsområdet bör samordnas. De föreslog därför att ett centrum för djurskyddsforskning med betoning på lantbrukets djur och försöksdjur skulle inrättas av SLU. Centrumet skulle hantera frågor inom djurskyddsområdet. Nationellt centrum för djurvälfärd, SCAW, bildas således 2008 och placeras under VH-fakulteten. SCAW:s fokusområden var då livsmedelsproducerande djur och försöksdjur. De rent administrativa arbetsuppgifterna har köpts in från andra institutioner, fram till och med 2014 Husdjurens miljö och hälsa och från och med 2015 Husdjurens utfodring och vård.

Efter tio verksamma år lät SLU utvärdera SCAW:s verksamhet under åren 2019–2020. Utredningen leddes av en extern utredare, Charlotte Hallén Sandgren, tillsammans med sekreterare Kristina Dahlborn, SLU. Utredningen avrapporterades i mars 2020.

Den 1 februari 2021 bildades Nya SCAW, med sitt huvudsakliga uppdrag fokuserat på livsmedelsproducerande djur. Samtidigt fick SCAW en ny föreståndare, Lotta Berg.

SCAW:s styrgrupp

SCAW:s styrgrupp består av fem ordinarie ledamöter, meriterade forskare, från SLU. Styrgruppen har även adjungerade ledamöter, representanter från Näringsdepartementet, Jordbruksverket, Livsmedelsverket, externa universitet och länsstyrelserna. Nuvarande styrgrupp tillsattes våren 2022 (vissa modifieringar har sedan gjorts) och styrgruppen har under 2025 haft fyra styrgruppsmöten. I tabellen nedan ses styrgruppens sammansättning under 2025.

Ordinarie ledamöter	Adjungerade ledamöter
Linda Keeling, ordförande, SLU	Amanda Bertilsson, Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Lena-Mari Tamminen, SLU	Helena Elofsson, Jordbruksverket
Ivar Vågsholm, SLU	Anna-Maria Andersson, länsstyrelsen
Anna Wallenbeck, SLU	Anna Lindgren, senare Johanna Gifting, Livsmedelsverket
Carl-Gustaf Thulin, SLU	Lotta Berg, SCAW
	Elin Spangenberg, SCAW

Verksamhet på EU- och internationell nivå

World Organisation for Animal Health, WOAHA (f.d. OIE)

SCAW har tillsammans med IZS Teramo, som båda är Collaborating Centres for Animal Welfare tagit fram en ny femårsplan för 2026–2030 samt skrivit en årsrapport för 2025 med en mer fullständig redovisning av årets aktiviteter för WOAHA:s egen sammanställning. Under året har SCAW deltagit i styrgruppsmöten med WOAHA Platform on Animal Welfare for Europe, och haft styrgruppsmöten med IZS Teramo. Arbetet inom WOAHA har framför allt berört riktlinjer och checklistor för djurtransporter, working equids, beredskapsfrågor och djurskydd samt avlivning vid sjukdomsutbrott, samt planering och redovisning av en 5-årig arbetsplan för det globala samarbetet mellan olika djurskyddscenter. SCAW har medverkat vid WOAHA Workshop on Response Plan Development for Disaster Management and Risk Reduction, 8-10 juli 2025 i Bukarest, WOAHA Regional Animal Welfare Strategy (RAWS) Asia-Pacific animal welfare webinar on disaster management den 4 december 2025 och 24th Meeting of the Steering Group (SG24) of the WOAHA Platform on Animal Welfare for Europe den 5 maj. För mer information se <https://www.woah.org/en/what-we-offer/expertise-network/collaborating-centres/#ui-id-3>

EURCAW Ruminants & Equines

Verksamheten är igång sedan 2021, och förväntas fortsätta även under åren som kommer under ledning av SCAW/SLU. En ansökan för åren 2025–2027 har godkänts.

SCAW håller i månatliga möten med ledningsgruppen. Varje kvartal ordnas ett möte mellan de fyra EURCAW-centren och DG SANTE (kommissionen) för avstämning om frågor gällande administration, rapportering, samarbete, osv. Var tredje månad hålls även möten mellan de fyra centren för att diskutera olika aktuella frågor, harmonisera rapportering och öka samarbetet. Till exempel har en grupp med fokus på kommunikation och en grupp med fokus på utbildning bildats med representanter från de olika centren. Nytt för 2025 är att de fyra föreståndarna för centren håller separata möten för att diskutera och ta beslut gällande

gemensamma styrdokument och aktuella frågor. De fyra centren träffades fysiskt i Grekland i maj. Målsättningen är att träffas fysiskt en gång per år.

I maj hölls ett digitalt möte med Reflection Board och i november hölls ett fysiskt möte i Italien för behöriga myndigheter i medlemsstaterna. I anslutning till detta möte genomfördes också en "roadshow" i Italien samt ett möte med italienska intressenter. Centret arrangerar även tillsammans med de övriga centren ett årligt möte för de nationella djurvälståndscentren och myndigheternas stödorgan. Mötet hölls i september.

EURCAW Ruminants & Equines har under året producerat ett antal reviews, faktablad och svarat på frågor från myndigheter kring djurvälstånd för idisslare och hästdjur, ordnat seminarier inom utvalda välfärdsområden och arbetat med hemsidan, sociala medier och utskick i form av nyhetsbrev. Se <https://www.eurcaw-ruminants-equines.eu/>

The European Forum for Animal Welfare Councils, EuroFAWC

SLU:s vetenskapliga råd för djurskydd (VRD) är medlem av The European Forum for Animal Welfare Councils, EuroFAWC (<https://www.eurofawc.com/home/1>). VRD har under året medverkat i EuroFAWC:s årliga möte, denna gång i Wien, samt i diverse erfarenhetsutbyten via e-post. Under EuroFAWC-mötet presenterar deltagarna aktuella frågor från respektive land. Vidare hölls presentationer och diskussioner kring åtgärder mot extremavel samt utbildningsinsatser om djurvälstånd och ansvarsfullt djuräggande.

Nätverket för europeiska Animal Welfare Centres

I nätverket ingår djurvälståndscentra från Frankrike, Finland, Grekland, Italien, Spanien och Sverige. Nätverket har haft digitala möten ca 4 gånger per år, där vi utbytt information. Frankrike har varit sammankallande och SCAW har medverkat i den utsträckning vi hunnit med. Eftersom den som ansvarat från Frankrike har fått avsluta sin anställning, är gruppen nu vilande. SCAW avvaktar.

ISO-standarder

SCAW har i viss utsträckning deltagit i Swedish Standards Institute's (SIS) möten och bevakat standarder rörande djurvälstånd. Inga nya möten i den grupp som SCAW ingår i har dock hållits under 2025.

International Training Program, ITP

SCAW har under året ingått i projektledningsgruppen för detta SVA-ledda, SIDA-finansierade kapacitetssupplemningsprogram (International Training Program, ITP), på temat Healthy Livestock – Safe food, med partnerländer i östra Afrika. Under 2025 var SCAW delaktig i utarbetande och hållande av workshop i både Zimbabwe och Kenya, liksom att medarbetare på SCAW handleder deltagare och föreläser inom djurskydd och djurvälstånd.

SuLaWe (Sustainable Livestock and Animal Welfare)

SCAW har under 2025 medverkat i det internationella projektet SuLaWe, där Tyskland, Slovenien och Ukraina ingår. <https://sulawe.org/>. Under 2025 så har de sista delarna av projektet genomförts, nya curriculum och kurser i djurvälstånd har implementerats på deltagande universitet i Ukraina, arbetet med Life-long Learning Centres vid samma universitet har utvecklats, digitala konferenser har hållits och policyrekommendation tagits fram. Ett sista avslutande projektledningsmöte hölls i Tyskland i december och projektet är nu avslutat.

Verksamhet inom Norden och Baltikum

NordCAW

Ett online-möte med NordCAW-deltagare från övriga nordiska och baltiska länder avhölls i maj för uppdatering av aktuella djurskyddsfrågor inom respektive land samt planering inför NordCAW-konferensen i Danmark. DCAW anordnade i november 2025 årets NordCAW-konferens på temat "Pig Welfare" som avhölls i Århus. Flera föreläsare från SLU deltog. Ansökan för nästa års NordCAW-konferens i Finland på temat beredskap har blivit beviljad.

Verksamhet på svensk nivå

Nationell kontaktpunkt för skydd av djur vid tidpunkten för slakt och annan avlivning

SCAW är av regeringen utsedd att vara Sveriges kontaktpunkt i enlighet med artikel 20 i förordning (EG) nr 1099/2009. Målet med förordningen är att nå ett gott djurskydd i samband med avlivning av djur, inklusive slakt av djur vid slakteri. Det innebär bland annat att kontaktpunkten har tillhandahållit oberoende vetenskapligt stöd till de behöriga myndigheterna Jordbruksverket, Livsmedelsverket och länsstyrelsen. Kontaktpunkten har också bistått och stöttat kontrollmyndigheterna, samt anordnat den årliga utbildningsträffen för de djurskyddsansvariga vid landets slakterier. Utöver detta har SCAW även haft ett aktivt utbyte med kontaktpunktens motsvarigheter i andra medlemsstater inom EU och med EU-kommissionen. SCAW hanterar och uppdaterar även det öppna webbaserade läromedlet DISA (Djurvälstånd i samband med slakt och annan avlivning), som används i olika sammanhang där personal av olika slag ska utbildas om slakt och avlivning.

SCAW har under året med hjälp av SLU Meny finslipat DISA-materialet på den nya lärplattformen.

Forskningsnätverk, projekt och samarbeten

Hästvälstånd

SCAW har under 2025 deltagit på Eurohorse för att lansera utbildningsmaterialet. SCAW har vidare tagit fram en kommunikationsplan för hästvälståndsfrågor, samt

har kontakt med olika aktörer för att få ökad spridning på materialet. SCAW är även delaktig i SJV:s nya samrådsgrupp avseende utrustning för häst, ett arbete som kommer fortgå under 2026.

Mindre och exotiska sällskapsdjur

SCAW bildade under 2022 en samverkansgrupp för exotiska och mindre sällskapsdjur tillsammans med Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Zoorf, Svenska djurparksföreningen och veterinärer med spetskompetens inom området. Detta arbete har fortgått även under 2025 och tre möten har hållits under året. Informationsmaterial med skötselråd för olika djurarter håller fortfarande på att tas fram, men kan inte färdigställas förrän vi har nya föreskrifter på plats, vilket nu har skjutits på framtiden.

Beredskapsfrågor

SCAW har under hela 2024 och 2025 varit fortsatt engagerade i frågan om djurens hälso- och sjukvård vid kris och höjd beredskap. Under hösten 2024 bidrog SCAW och SLU till ansökan att söka medel från MSB (numera Myndigheten för Civilt Försvar, MCF) för att utreda förutsättningarna att skapa ett permanent centrum för katastrofmedicin för djur i Sverige. Medel beviljades för ett 3-årigt pilotprojekt där SVA och SLU (SCAW och KV) leder projektet ”Centrum för veterinär katastrofmedicin”, CVK, som syftar till att skapa ett kunskapscentrum för hantering av olika typer av kriser som kan drabba livsmedelsproducerande djur, tjänstedjur, sällskapsdjur och andra sorters djur. Arbetet inleddes med ett uppstartsmöte i april för att presentera de olika samarbetsparterna, brainstorma kring vad som ska göras inom projektet samt eventuella avgränsningar. Projektgruppen genomförde i september ett studiebesök vid Centrum för katastrofmedicin vid Göteborgs universitet, en av projektets samarbetspartner. Även ett besök på Chalmers tekniska högskola gjordes för att ta del av aktuella forskningsprojekt inom relevanta områden för CVK.

Under hösten arrangerade projektgruppen en serie workshops riktade till olika målgrupper. Den första workshopen genomfördes den 6 november på SLU, med fokus på myndigheter. Dagen var mycket uppskattad och innehöll föreläsningar om bland annat hotbilder mot livsmedelskedjan, sambandet mellan samhällsstörningar och livsmedelssäkerhet, information från VAKA (nationella vattenkatastrofgruppen) samt erfarenheter från Nya Zeeland. I november arrangerades en workshop för livsmedelsproducenter på Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA) i Stockholm. Serien avslutades i december med en workshop på Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), inriktad mot näringen för sällskapsdjur, häst och tjänstedjur. Under workshopparna föreläste bland andra Lotta Berg från SCAW om djurens hälso- och sjukvård vid kris och krig. Resultaten från workshopparnas diskussioner har sammanställts och analyserats och kommer att ligga som grund för det fortsatta arbetet inom CVK.

SCAW har under året medverkat i Jordbruksverkets myndighetsöverskridande samverkansgrupp för djurens hälso- och sjukvård vid kris eller höjd beredskap. SCAW har även deltagit och föreläst vid workshops organiserade av WOA:s arbetsgrupp för naturkatastrofer.

Fyrverkeriprojekt

På uppdrag av, och med medel från, Svenska Djurskyddsföreningen har SCAW under det gångna året koordinerat en sammanställning av den publicerade forskningen kring fyrverkeriers påverkan på vilda och tama djurs välfärd samt relaterad lagstiftning. Sammanställningen, inklusive rekommendationer, har gjorts av experter på SLU, och publicerats i rapporten "Fireworks and animals – A review of animal welfare and legislation" (tillgänglig genom SLU:s publikationsdatabas).

Externa expertgrupper och arbetsgrupper

SCAW:s personal deltar i flera nätverk, referensgrupper och råd där frågor om djurvälstånd är centrala.

SCAW ingår i:
Landsbygds- och infrastrukturdepartementets nationella djurskyddsnätverk
Landsbygds- och infrastrukturdepartementets samrådsgrupp för djurskydd vid slakt
Jordbruksverkets dialoggrupp djurskydd
Jordbruksverkets referensgrupp för vilt
Samverkansgruppen för hundvälfärd (bestående av SKK, Veterinärförbundet, SJV, länsstyrelserna, SLU, m.fl.)
Uppsala regionala djurförsöksetiska nämnd
Sveriges Nationella kommitté (NK) för skydd av djur som används för vetenskapliga ändamåls expertgrupp
Swedish Standard Institute's (SIS) tekniska kommitté
Samverkansgruppen för exotiska och mindre sällskapsdjur
Vetenskapsrådets expertgrupp för försöksdjursvetenskap
SLU:s hästkommitté
Arla advisory board on animal welfare

SCAW medverkar även i ett antal nationella och internationella grupper och nätverk gällande djurskydd och djurskyddsforskning.

Seminarier/workshops/utbildningar

Seminarier (huvudarrangör)

Se aktiviteter under de olika projekten/samarbetena.

Kurser/utbildningar

SCAW har, i samarbete med KRAV, arrangerat den årliga fortbildningsträffen för de djurskyddsansvariga vid landets slakterier, 2025 i form av ett fysiskt möte.

SCAW har vidare deltagit med föreläsare inom veterinärprogrammet, agronomprogrammet, etologi- och djurskyddsprogrammet samt i olika masterskurser anordnade av SLU.

Medarbetare vid SCAW har föreläst om europeisk djurskyddslagstiftning för studenter vid University of Guelph, Kanada.

SCAW deltog som föreläsare vid länsveterinärkonferensen och föreläste om lidande hos djur, och vid Jordbruksverkets kontroldagar, då med inriktning på samsyn inom djurskyddskontrollen.

I samarbete med SVA har SCAW arrangerat en workshop om riskerna och problemen med utländska "adoptionshundar" som kommer till Sverige.

Förfrågningar och remisser

SCAW har under året skrivit 20 olika utlåtanden till länsstyrelser och Polismyndigheten i olika djurskyddsfrågor gällande livsmedelsproducerande djur, respektive sport- och sällskapsdjur samt vilda djur. SCAW:s medarbetare har även deltagit som expertvittnen i polisutredningar i olika djurskyddsärenden, samt vid djurskyddsrelaterade rättegångar, huvudsakligen i Sverige men även utomlands.

SCAW har även lämnat/deltagit i (samt i vissa fall koordinerat) minst 7 svar över remisser och samråd från olika centrala myndigheter och departement, etc.

SLU:s Vetenskapliga råd för djurskydd (VRD)

SCAW har under året utgjort kanslifunktion åt VRD. SCAW:s föreståndare är ordförande för VRD och en medarbetare på SCAW är även medlem i VRD.

Kommunikation

SCAW arbetar vidare med kommunikationen med nationella och internationella aktörer inom djurvälståndsområdet med avsikt att profilera SCAW och SLU:s arbete inom djurskydd/djurvälstånd och för att fortsättningsvis etablera ett hållbart varumärke för djurvälståndfrågor på SCAW och vid SLU.

Hemsidan

Hemsidan har uppdaterats löpande under året med nyheter, seminarier, projekt, publikationer samt yttranden från SLU:s vetenskapliga råd för djurskydd. Under året har allt relevant material på hemsidan migrerats över till en helt ny webbplats, och samtidigt har en del layout uppdaterats eller ändrats.

Kanslifunktioner

Med administrativ assistans från institutionen för THV har SCAW diariefört och upprättat dokument fortlöpande och registrerat in- och utgående handlingar i ärendehanteringssystemet Public 360.

Koordinering av remissvar inom SLU och att vara behjälplig med diarieföring, handräckning och personal åt det Vetenskapliga rådet för djurskydd är en väsentlig del av kansliets arbete. Samverkansverktyget Teams och SLU diarium används som samlingsplats för arbetsmaterial och ärendehantering.